

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bármentetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyedévre 1 ft.
Ez egy szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt **R Vozáry Gyula** tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmeny-, nyilvtér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos posztos térfogata 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilvtér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czikora-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal. Az előfizetési pénzek legcélszerűbben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Tisztesség.

Kétségkívül hivatkozás volna azt állítani, hogy van a világon valamely emberi intézmény a mi tökéletes és javításra nem szorul. S mint-hogy jónak gondolkozó ember hivatkozni nem szeret, ily állítást megkockáztatni nem is fog soha. De munkaerőjét, hajlamait és sikereit egyaránt igyekszik felhasználni egy olyan cél elérésére, mely egyéni életének keretébe beilleszthető.

Igy mi sem vagyunk hajlandók elismerni, hogy a társadalom — az egyéni érdekek és családi összeköttetések ezen társult egyeteme — valami bevezetett, tökéletes egész, melyen javítani, igazítani valót találni nem is lehet, sőt inkább: az emberi társadalomnak — épen úgy mint az egyes embereknek — legelső célja a folytonos tökéletesedés, tehát a haladás mint a mai kor gyermeke mondja, — s ez maga kifejezi azt: hogy javítani, tökéletesíteni való mindig kell, hogy legyen a társadalmi élet ezer idegű szervezetén.

Csak hogy e javítások körül mindig a szellemi és erkölcsi tényezőknek, s a szorgalomnak és komoly munkaerőnek kell működniök. S a társadalom nem oly mű, melyen rombolás útján kellene javítani az „ense recidendum“ módszere szerint, ellenkezőleg itt alkotni, teremteni kell mindig, hogy a haladás folytonos s a fejlődés egészséges legyen.

És hová súlyedne a világ, ha 20–30 évi folytonos becsületes munkája után az egyén — mint egy elnyűtt géprész — kilöktenék a társadalom szervezetéből? Ha a komoly munkának, a közpálya fáradoalmainak egyetlen jutalma a tendenciósus ócsárlás, gúny és rágalom lenne? Ez esetben bizonyára mindenki lenne elég óvatos, hogy az ily keserű gyümölcsöket teremtő pályáról idejekorán visszavonuljon, s a társadalom összeomlanék s valamely képtelen anarchiában mállanék szelylel.

A mai kor mindinkább érvényesülő huma-

nisticus iránya ezzel egészen ellenkező. Meg kell becsülni egész érdeme szerint mindenkit, a ki valamely képességet, szellemi, erkölcsi vagy fizikai erőt és becsületet visz a közjó, a társadalom szolgálatába. S a munkában kifáradottak számára nyugdíj-alapokat teremt és jubileumokat rendez, a fiatalok számára pedig előmenetelt biztosít.

S a mit a társadalom végzi tagjainak ezen megbecsülését, egyaránt részesít és részesül abban a mit ad s a mit közösen „tisztesség“-nek szoktuk nevezni.

Mi azt hisszük — és e hitben megerősít bennünket a komoly sajtó iránya is, — hogy a mi kötelességünk nem az, hogy hibákat, tévedéseket sőt bűnöket hajhásszunk ott is, a hol azokat találni csaknem lehetetlenség, s megnagyitva arra használjuk fel, hogy közérdekű komoly munkában társadalmi tekintélyekké emelkedett egyének tisztességét esorbítsuk, — hanem inkább az, hogy az érdemnek elismeréssel, munkának bérrel, becsületnek tisztelettel adózzunk, ekkép részesülvén magunk is abban, a miben más részesítünk: tisztességben.

Nem akarjuk épen társadalmi életünk legközelebbi napjaiból vett szomorú példákkal illusztrálni ezen kérdést, s végleges bírálatunkat különben is jobb alkalomra tartogatjuk, — de tapasztaltuk, hogy a legközelebbi városi közgyűlés a mi elveinknek adott igazat s régi hű munkásait megbecsülvén: önmagát becsülte meg.

Tisztesség nekik és elismerés! k.

Városi közgyűlés.

A folyó hó 20-án tartott városi közgyűlést több érdekes tárgy foglalkoztatta.

A helybeli főgymnasiumi tornaesernök építéséhez egyhangulag szavaztatott meg 75.000 drb tégla, a mely 900 forint értékét képvisel. A város aldozat-készségének ezen újabb nyilatkozása által régen érzett szükség pótlását segítette elő. Egyidejűleg a közgyűlés azon ohajának

helyütt sérültek — nem kevésbé figyelemre méltó és érdekes. Itt az egész fal hosszában elvonuló fő kép azon nevezetes jelenetet ábrázolja — véleményem szerint annak kell lennie, — melyről Sz. Máté evangélioma 9., 24., Sz. Márk ev. 5., 29. és Sz. Lukács ev. 8., 52. verseiben van említés téve. Fekete ruhában fiatal leányzó fekszik kiterítve a ravatalon, mellén keresztbe tett kezekkel. Feje felől siratók, tán épen maguk a bánatos szülők keseregnek a ravatalra borulva. De im! jó az életadó orvos, az áldott mester „a zsinagóga fejedelmeinek házához, — és mikor meglátja a siposokat és a háborgó sokaságot, azt mondja nekik: menjetek el innét, mert nem halt meg a leányzó, hanem alszik. És a mikor kiment volna a sokaság a házból, bemenvén, megfogá a leányzó kezét és felkele a leányzó!“

A csoport valamennyi alakja életnagyságban van festve. Szembetűnő az arezok marquirozott szemtikus jellege, ugyszintén az „efod“ nemű bőrdőzöttü öltönydarabok élénk színvegyülete. Jobbról e képen első alak Mária, keblén imára kulesolt kezekkel. Földig erő viganója sötét meggygyszín, kareu derekán megfeszülő mellénye kékes-szürke, keble felett enyhén kivágyva. Areza gömbölyded tojásdad, hajzata dust, mandula metszetü szeme barna, orra finom, szelid hajlatu, szája picziny. Előtte fiatalos erőteljes férfi, szakál és bajusszal, kezében könyvel, melyből imádkozik. A harmadik alak idősebb férfi nagy szakállal, erős tömött bajusszal. A negyedik, magasabb valamennyinél, tán Szent Péter apostol, mert kopasz, s haja csak annyit, mintha meg volna koszorozva. Jobbjában jogarhoz hasonló botot emel magasra. Testét sajátságos cifrázatokkal díszített szűr vagy esuha féle gúnya fedi, lehajló gallérral. A leányzó hullája felett több alak van nyitott könyvvel kezükben, arezuk ki nem vehető a mállások s foltok miatt. Ezekkel szemben a ravatal fejénél térdeplők felett kellemes arezu erőteljes férfi áll, jobbjában magasra emelt nagy kulesolt tartva, s ennek háta megett arezal a ravatal felé fordulva, még három férfi csatlakozik a társasághoz, — az elsőnél nyitott könyv, a második egészen leányos arezu (tán János?), a harmadik pedig értelemre valló szikár magas homlokkal s kétféle választott hosszú szakállal. (Tán Lukács?) E képet alul s felül füzéres sötét piros keret övezi, elválasztván azt alul kettős körökbe festett ima-szalagos öt mellképtől, felül pedig Krisztus Urunknak tojásdad keretben feltűn-

adott kifejezést, hogy azon ideig, míg külön tornaesernökkel a községi iskola is elláthatnák, a téli idény alatt ezen iskola növendékei által is használtathassék a felállítandó gymnasiumi tornaesernök.

A mult év május havában a laktanya-osztályba sorozása alkalmával tartott tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvbe foglalt azon kérelem, hogy a tűzérseg részére a jelenlegi egészségtelen pinzehelyiségbe elhelyezett konyha abbanhagyásával egy a miskolci műszaki igazgatóság által készített terv szerint új konyha építtessék, teljesítendőnek találtatott, mielőtt azonban a végrehajtás foganatba vételnék, a terv a kassai hadtestparancsnoksághoz, a konyhának mily rendszer szerinti berendezése végett áttételt. A készített költségelőrányszat szerint a konyha 1553 frtba kerülne.

Különös érdeklődés között olvastatott fel a polgármester hivatalos beadványa, melyben a „Gömöri Hirlap“ 12-ik számában ellene közzétett vádak megezőfolhatása végett önmaga ellen fegyelmi eljárás megindítását kéri. A közgyűlés ugyan kimondásával annak, hogy a fegyelmi eljárás megindítására a feuforgó ügyben indokot nem talál, méltányolva a polgármester által felhozott okokat, vizsgálat megejtése végett az iratokat az alispáni hivatalhoz felterjesztendőnek határozta.

Az ipariskolai felügyelő-bizottság tagjaiul kijelölés folytán egyhangulag megválasztattak: Baksay István, Éva János, Hollósy József, Huszth Lajos, Institórisz Endre, Kalla Mihály, Kovács József, Németh Károly, Szabó József (kozma), Soós Ferencz és Zachar Gusztáv.

A városi szervezeti szabályrendelet érdemleges tárgyalás alá vétele előtt polgármester elnöklele alatt Török János, Molnár József, Ethey Károly, Nagy Ferencz, dr. Löcherer Tamás, ifj. Sütő István, Bernáth Gyula, dr. Szabó Samu, Abonyi Pál, Kishonthy Gyula, Institórisz Endre, Terhes Pál, Mészáros Bálint és Glaufer Pál urakból álló bizottsághoz utasítottat.

Végül a mult 1888-ik évi — a számvizsgáló bizottság által megvizsgált — zárszámadások mutattattak be, melyek a következő eredményt tüntetik fel:

1. Községi fiiskola. Bevétel	4372 frt 61 kr.
Kiadás	4293 frt 47 kr.
Maradvány	79 frt 14 kr.

TÁRCSA.

A rimabrézói ág. ev. templom falfestményei.

(Folytatás.)

Liszky Jánostól.

A felfedezett képek — az alap rongáltságánál fogva — nagybárra hiányosan, sok helyütt foltosan láthatók. Valamennyi közt legszebbek a Mária alakjai és képei, számszámra nézve kilencz, s mivel az oltárban is Mária — fából ékesen faragott — alakja áll karján a csecsemő Jézussal, — valószínűleg az egyetlen evang. templom hazánkban ily nemű oltárral! Következtethető, miszerint e templomot az egykori főúr, tán fejedelmi pátrónus, ki hármass águ koronával a fején s jobbjával egy biborruhas lovagnak szent kelyhet lyujtva van az oltár megett keleti fal felső felére festve, — „Szűz Mária Isten anyja, Magyarország védője“ tiszteletére építtette, követve kegyeletes példáját apostoli nagy királyunknak Szent Istvánnak, ki halálós ágyán — történelmi megemlékezések bizonyosága szerint, — egész hazánkat s nemzetünket Szűz Mária oltalmába ajánlotta. — Innen a „Regnum Marianum!“

Az oltár megett fal baloldalán (ha nézzük jobb kezünk felől esik), tetszetős formában következő kép tárul élénk: nagy szakállu, hosszú palástos férfi kelyhet tartva kezében, térdel Mária s Krisztus előtt, s nyújtja a kelyhet a gyermek Jézus felé, ki anyja karjain hajlik a kehelyhez, s áldja azt kicsiny kezeivel. Az áldó Jézus s a kehely fölött, amorettszerű szárnyas angyal lebeg szintén áldásra kiterjesztett kezekkel. Mária alakja fenséges. — kellemes szép arezán az anyai boldogság édes érzetével, gyermekére tapadó tekintetéből a női lélek bája s melege sugárzik. Eddigi szemléltető e képek valamennyien az osztatlan diészhangalattalmozták el annak őszhangzatosságát, s valóban olyan is e kép, hogy jól esik az embernek szemléletébe újra és újra elmerülni, folyton lekötve tartja érdeklődésünket. Az alapítókat s koronás fejedelmi férfit feltüntető, már említett festmény és e kép között van a kőbe faragott tényrny szellességű másfél méter magas ablak, mely felett a jobb oldalon két angyal (egyik trombitál) szárnyas alakja bontakozik ki a felhők tömkelegéből a gyermek Jézus felé irányuló tekintettel. E két angyalarezban is sokan gyönyörködtek már.

A szentély éjszaki fala — bár a festmények több

tett nagy képétől, — mely az Üdvözítőt támlás széken ülve s balján kis gyermeket tartva ábrázolja, mintha mind-azoknak a kik reá néznek, mondaná: „Engedjétek, hogy jöjjenek én hozzám a kis gyermekek és meg ne tiltsátok őket, mert ilyeneké az istennek országa. Bizony mondom nektek, valaki egy nem veszi az istennek országát, mint a kis gyermek, semmikép nem megyen oda be.“ Sz. Márk ev. 10. 14. 15. E tojásdad keret két oldalról két-két szárnyas angyal emeli, s a képek alsó feléből gazdag sugárözön árad szerteszét jobbra is, balra is.

A szentély ezen falával szemben levő déli oldalfalon a számos repedés és eltáskulás miatt csak egy nagy kép volt tisztán fölfedhető, még pedig az egykori festő művész ismeretlen nevének becsületére való ihlettel jelenetelte a Sz. Máté ev. 27. 55—59., Sz. Márk ev. 15. 40—46., Sz. Lukács ev. 23. 49—53. és Sz. János ev. 19. 58. verseiben megörökített kegyeletes megható végtisztességedást. Arimathiai József, — már idősebb izmos férfi, — létrán áll a magas keresztfa felett. Erős jellemet visszatükröz arezán fájdalom és keserv kifejezése látható. Aláhajlik a keresztfán s a megfeszítettnek kezeit gyöngéd kiméletességgel megszabadítva a szögektől, őt az alant állók kiterjesztett karjaiba helyezi. Jézus feje alahanyatlik, ugyszintén karjai is. Areza szintelen, halott arc. Teste a jobb oldali bordák közé döfött lándzsa okozta sebtől véres. A keresztfa alatt őt nő s csak egy férfi (tán Nikodémus) van. A nők közül kettő, s a baljában képes könyvet tartó férfi is jobbját könyező szeméihez emeli, egy idősebb — azonban feltűnően szép — nő fájdalommal fordul el a keresztfától, egy a keresztfára függeszti merev tekintetét, egy pedig halavány sárga, s t-stéhez simuló hosszú ruhában valóságos fejedelmi termettel, — átkarolja teljes erejéből Krisztus feléje hajlott derekát, jobb karja a nő vállán alá esügg, — arezát orezaja alá támasztja, s míg karján az isten ember oldalából kiömlő vér végig esorog, addig erejét felülmulni látszó megfeszítéssel törekszik a drága terhet a keresztfáról félig lefüggő, félén pedig a földre terített lepedőbe elhelyezni. E kép valamennyi közt a legkiválóbb. Élet és lélek szől belőle. A művész eszetje remekelt. Hű és realis volt. Egyéni észrevételeim csupán az, hogy Arimathiai József a többiekhez arányítva kicsinynek látszik. (Folyt. köv.)

2. A városi közpénztár bevétele	134758 frt 91 kr.
Kiadás	134089 frt 02 kr.
Maradvány	669 frt 89 kr.
3. A 6% tüzvéd pótdadó bevétele	2544 frt 12 1/2 kr.
Kiadás	2210 frt 63 kr.
Maradvány	333 frt 49 1/2 kr.
4. A Gizella kisdudavó intézet	
bevétele	4727 frt 03 kr.
Kiadás	4690 frt 88 kr.
Maradvány	36 frt 15 kr.
5. A szegények intézetének bevétele	5978 frt 09 kr.
Kiadása	5971 frt 09 kr.
Maradvány	7 frt — kr.

jóváhagyólag záradékolttak s további felülvizsgálat végett az alispáni hivatalhoz felterjesztettek.

Közgazdaság

A városunkban ijesztő mérvben fellépett sertésorbán, mint tudvalevőleg a legközelebbi országos vásár alkalmával a sertésüzlet a földművelésügyi miniszterium által be lett tiltva. Rendkívüli kereskedelmi és közgazdasági érdek fűződik ahoz, hogy e betegség, mely különösen járványszerű fellépténél fogva kiszámíthatatlan károkat okozhat — mielőbb megszüntessék. E végből Vajda Gyula, a gömörmezei gazdasági egyesület titkára, egy cselekvő gyógyeljárást ajánlott hivatalos megkeresésben városunk polgármesterének figyelmébe, mely gyógyeljárást állítólag a sertésorbánhoz rövid idő alatt kigyógyítja s az egészséges állatokat a ragálytól megóvjá.

A mondott beadvány szerint a sertésorbán legjobban és legbiztosabb óv- és gyógyesze a hasonszervi arsenicum album a 3 ik dózisból (por alakban Hamaliár Károly ur gyógyosztályában kapható), melyből minden egyes sertésnek, a legegészségesebbnek is, kivétel nélkül, mindennap reggel éhgyomorra egy adagot (egy adagban: egy késhegynyi) be kell adni mindaddig, míg a dögleletes idő tart a vidéken. Egyes darabnak a nyelvére téve, több darabnál egy kis korpával kevert ivóban lehet beadni, vagy a sertések számának megfelelő gyógyeszer mennyiséget egy vagy több liter vízben jól felolvasztani s jól összekeverni, s ezen arsenicum vizet egy kis árpára loesolni, úgy, hogy minden szem jól megnevesedjék s azt a sertésekkel reggel éhgyomorra megétetni. Az orvosság beadása után a sertéseknek egy óráig sem enni sem inni adni nem szabad.

A már nagyon beteg s feküdvé elterülő sertéseknek eleinte minden 5—10 perczen (6—8 ízben) egy-egy adag aconitum (egy adagban 8 esőpp, ezukroeskára esőppentve) adandó, ezután az arsenicum a fejt megjelölt adagban szintén 5—10 perczenként adandó be teljes felgyógyulásig; úgy azonban, hogy ha a beteg állat állapota könnyebbül, akkor az arsenicumot nagyobb időközökben 1/2—1 óránkint, később 2—4 óránkint teljes felgyógyulásig, sőt még ezután is legalább két nap, naponként kétszer kell beadni. Az ily beteg állatot igen jó hideg vízzel is végig önteni s leöntés után száraz szalmacsutakkal jól ledörzsölni a bőr kiszáradásáig s azután száraz szalmával vagy egyébbel jól betakarni. — A dög 2—3 nap alatt biztosan megszűnik s a beteg sertések legnagyobb része, ha a gyógyeszer idejében s halogatás nélkül adatik be, ki fog gyógyulni.*

Mezőgazdánk figyelmébe. A Kassán megjelenő „Gyakorlati mezőgazda” című kitérő szerkesztett szaklap május 12-iki számában egy eszesen szerkesztett cikk jelent meg, mely eltekintve attól, hogy szerzője városunk jeles szülöttje Szabó István (Szabó György polgármester fia) alkalomszerűségénél és tartalmasságánál fogva gazdánk figyelmére nagyon is érdemes. A cikk a zöldségtakarmány etetéséről szól és haszonvethető tanácsokat ad azok ovatos és észszerű használatáról.

„Baj — ugymond a cikk írója — hogy kis gazdánk legnagyobb része a lucernát és lóherét még csak mint zölden feleltethető takarmányokat ismeri s e növények szárítása körül teendő ismereteinek hiányában, semmit vagy oly anyagot állít be, mely nem több, mint oly tömeg, mely hatalmasan tömi ugyan az állat gyomrát, de fásult részeinek tömege miatt, miután alig számbevehető része emészthető — nem termel sem trésztrát, sem állati terményt.

Kévs élettani ismeret mellett is tudni kell: hogy a növények emészthetősége nagyon befolyásolva van attól: vajjon a fejlődésnek melyik tsádiumában kaszálatott; a fejlődéséhez szükséges tényezők mily módon voltak jelen a tenyészidő alatt s érték-e káros behatások kezelése közben a növényt? Az emészthetőség e szerint igen változó: mert míg egy virágzás kezdeten kaszált szárítás, hordás és kizalozás közben az eső általi kilugasztól megmenekült szénában az állat testének fenntartásához s elhasznált szövetrészeinek visszapótlásához szükséges tényezők a legalkalmasabb módon vannak jelen, addig egy túlerés miatt megfásult, eső által kilugzott, penész által lepett szénában az emészthetőségi perzent, miután a minimumra van redukálva, ugyanoly tömeg mellett nem fog oly eredményt szülni, mint a másik. Eppen ugy más szempontból tekintendő a száraz és a zöldségtakarmányok emészthetősége is. Az első csoportbeliek kevesebb viztartalmuk miatt keményebbek, tömörebbek lévén, sokkal inkább igénybe veszik az emésztőszervek működését, mint a viztartalomban dus, duzzadt, puha sejtű zöldségtakarmány. A gyomor és belek quasi hozzászoknak az erősebb emésztő munkához s viszont nyáron a puha nedvdus növény mellett működésük nem vétetvén igénybe annyira — az előbbi állapothoz viszonyítva — valóságilag elerjednek.

Önként következik ebből az, hogy a téli száraz-takarmányozásról egyszerre a nyári zöldre áttérni oly visszasság lenne, mely következményeiben ha minden esetben végzetessé nem is válnék, de a szervezetben munkásságot zavart, a hasznvetélt illetőleg eszketést idézne elő, a gazdának pedig a risikótól okvetlen tartózkodni kell.*

Az után kellő ovatosságra inti a gazdákat lovaiknál a kólika, szarvasmarháknál a felfúvódás kikérülése végett, mely vigyázatlan etetés mellett könnyen előállhat s pár

perc alatt semmivé teheti a gazda reményeit s könnyit amugy is sok oldalról zaklatott erszényén. Ajánlja, hogy a zöldségtakarmány lekaszálas után fél—egy napig fonyasztassék s a szécskázást is észszerűnek mondja.

Egyébiránt lapunk szűk tere nem engedí, hogy az egész cikket terjedelmesen recapituláljuk, de az idézetekkel ugy hisszük, gazdaközönségünk figyelmét sikerült felhívunk a tanulságos ezikk és derék fiatal írója életrevaló mezőgazdasági elveire.

A Husz-park.

Midőn a francziák itt jártak. Lesseps a dobsinai jégbarlangnál oda nyilatkozott: „Hiszen uraim! aranyvidék ez itt! Miért nem aknázzák ki a természetadta kincseket?”

Igen szívesen tennők azt, de hogyan? Ime, megmutatta azt egy egyszerű szepesmezei polgar, Husz David Poprádon, kinek folyó évi január hó 21-én történt kimulása nemesak széles e hazában, de külföldön is általános és joggal kiérdemelt melög részvétet keltett.

Gazdálkodott, szántotta Szepes megye silány talaját, póstamesterkedett, foglalkozott nyersvas szállítással, próbált egyet-mást 1868 ig.

Akkor egy vidalom alkalmával a borozó pajtások egyike oda veti: de jó volna a régi sörbáz mellett egy néhány fürdőszobát építeni!

Es ez eszmével aránybányát nyitott Husz apó oly helyen, a hol a Poprád folyó évszázados silány fővényén kívül csak bozótot és satnya füzeset talált akárki emberfia.

Sivatag volt biz' azon hely, a hol ma a diszes Husz-park áll! Egy százezreket érő pompás nyári üdülő-telep van ma ott, a hol az előt néhány forintot érő fűzfaveszszőt tudtak kosárfonásra aratni.

Ime, ez az uton-utfélen heverő kincseknek kiaknázására való ut!

A kezdeményező igaz meghalt, de műve állni és gyarapodni fog. (A mint halljuk, a boldogult neje Huszné a régi szellemben saját főfelügyelete alatt fogja az üzletet a turista közönség nagy örömeire folytatni.)

Es a mit kiválólag dícsérően ki kell emelnünk, e szép példa Szepes megyében lelkes utánzásra talált és talál folytonosan.

A régiebb hasonirányú és általánosan felkarolt telepektől eltekintve ez évben is két új vállalat létesül. Az egyik Lőcsén a régi „Hölle” táján, a másik Göllnitzbányán a városhoz közel fekvő regényes völgyben.

Es bár gomba-módra teremnének e nyaralók, a szükséglet nem lesz egyhamarjában fedezve, mert a tapasztalat fényesen kimutatta, hogy az eziránti túl nagy konkurrencziától való aggály és félelem alaptalan.

A mérsékeltbb követelmények illetőleg árak a nagyvárosi közönség azon részét is felvidékünk számára hódítandják meg, mely eddig a külföld. kiválóan Stajersország hason berendezésű nyári üdülőhelyeit tömegesen látogatta.

Hát Gömör! Miért késél az éji homályban? Talán időszerű az 1889 iki svison kezdete előtt azon hazafias felszólalásunk: Látogassák meg igyekvő szepesi szomszédainkat, tanuljunk tőlük és szíveljük meg arra Lesseps mondatát, hogy nálunk is hever ám uton-utfélen azok részére az arany, a kik értik a kiaknázás módját.

Levelezés.

Ratkó-Bisztró, 1889. május 15.

T. Szerkesztő ur! Beesés lapjának utolsó számában a Ratkó Bisztrói tüzvészről írt ezikkben téves adatok kiigazításául, de különösen a tüzvész alkalmával az oltásnál közreműködőknek, úgy az eddig is kegyes adakozóknak hálás köszönetünk nyilvánításául, bátorkodom lapjában soraim számára helyet kérni.

A borzasztó tüzvész esetelését avatottabb kezekre bízom, amennyiben szemtanuja, távollétem miatt, úgy sem voltam; — csak az oda égett emberélet tekintetében kívánom a valót a t. közönség tudomására hozni, hogy nem 14, de egy fiatal 33 éves asszony, 3 gyermek anyja esett áldozatul; egy leány még most is veszélyes sebekben kínlódik, ki, ha életben marad is, egész életében nyomorék lesz. — Az elfutlott három kis gyermek a gerliczei tanító Éhu András által a tüzből kiheveza, s tisztá levegőre vite, loesolgatás által életre hozott, jelenleg nines bajok, futkosnak, temék azt vigan, ha volna enni valójok. — Még sokan szenvednek égési sebekben, ezek nem veszélyesek.

A szerencsétlenség bizonyára még nagyobb lett volna ha tek. Maléter Ede főszolgabíró ur Ratkóról a esendörökkel koran fel nem siet s a mentés körül erőlyesen nem intézkedik, kivüle különösen köszönettel s nagy hálával tartoznak a ratkói segéd-lelkész Zachar Sámuel urnak, ki élete veszélyeztetésével a templom és paplak beégését néhány filiális hívekkel megakadályozá. Megjelentek az oltásnál Latinák urak és Ratkó városa tüzfeskendőivel, de sajnos, hogy akkor már csak romok állván, némely még beégéssel fenyegető padlásokat mentettek. A feksendők kezelésénél és az oltásnál kiténtettek magokat Gajdos István nagyrőzei s Hügyecz Sámuel tiszlezi tüzoltók.

Köszönettel s hálával tartozunk azon nemes adakozóknak, kik rögtön, siettek kegyadományaikkal a szerencsétlenek egyhítésére, mert igaz azon közmondás: „a ki korán ad kétszar ad.” A kegyes adakozók első sorában voltak: Ratkó város tekintetes főbírája Galló János ur és Ratkó város polgárai, kik élelmi ezikkkel megrakott három kocsival a tűz utáni napon siettek az éhezők között szétosztani. Hasonlókép tekintetes Latinák urak és Stefanecok Károly nagyrőzei polgármester ur egy-egy szekér élelmi ezikket s több takarmányt s burgonyát kegyesen szétosztottak, sőt sok ruhaneműt is ajándékoztak, hálás köszönetünket fejezzük ki az Ujvásáron gyűjtött pénz és élelmi ezikkéből álló segélyért.

Van reményünk, hogy midőn mi is Eperjes, Torozkó és Nagy-Károly sorsára jutva, habár nem is vagyunk a jelzett városiak, de csak mint minket nevezni szoktak a jó Isten háta megé esetek s a világtól elfelejtettek; mint akkor, ugy most is lesznek és akadnak bizonyára oly nemesen érző szívek, kik embertársaik iránt részvételt érezve, segítségünkre kegyes adományaikkal járulni el nem mulasztják.

Ezen reményben s azon kérelemmel hogy hálánk kifejezésének becses lapjában ezentul is helyet enged, vagyok tisztelője Kármán Ede, ev. ág. lelkész.

Közönség köréből.*

Kivonat a losonezi m. k. állami tanítóképezde tanári karának folyó 1889. évi május hó 9-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből.

9/98. szám. Bemutatott a „Gömör és Kishont” című vegyes tartalmu hetilap folyó évi 17. számában, a Nyílttérben, Mohler Károly aláírással megjelent „Peres S. ur megvilágosító ezikkének megvilágosítása” című közlemény, a miben nevezett Mohler Károly volt r. kath. hitoktató, midőn a tanítóképezdei hitoktatástól történt eltávolításuk szépírtését megkísérli, a tanítóképezdei tanártestület illetőleg a következőket állítja:

1. „Hogy pedig a más vallásuakkal való érintkezést bűnnek mondtam volna, azt, mint rágalmat visszautasítom, mert erre tanum is van, a ki különben a tanártestület tagja és az alispáni vizsgálat alkalmával jegyzőkönyvileg tiltakozott ezen ráfogás ellen.”

2. „..... teljesen vesztü hatását a tanítóképezdei tanártestület azon elég éretlen és naiv fő r m e d v é n y e, hogy nem akar velem szolgálni.”

Miután Mohler Károly ügye a tanári kar loyális magatartása daczára a nyilvánosság elé került, a tanártestület éppen a nyilvánosság iránti tiszteletből kötelességének tartja az 1. alatti állításra vonatkozó tanárjelölési határozatot egész terjedelmében itt közölni: „A losonezi m. kir. áll. tanítóképezdei tanár-testület által az 1888. évi november hó 5-én tartott rendes havi gyűlés jegyzőkönyvének 9/39. pontja, Mohler Károly, róm. kath. vallástánító tiltakozását jelenti ki a fölött a tény fölött, hogy a dunántuli ref. püspök itteni egyházlátogatása alkalmával a tanítóképezdei egyetemes énekkar a ref. templomban énekelt s az intézeti énekkarban lévő r. kath. növendékek részvételét e ténykedésnél egyenesen „bűnnek” nevezi; mint szintén a róm. kath. növendékeknek a más hitvallásu növendékekkel való érintkezését is, kijelenti, hogy ő ebben meg nem nyugodhatik s e kijelentésének jegyzőkönyvbe való fölvetését kívánja. Elnök-igazgató a legfájdalmasabb megütközéssel utasítja vissza felszólalónak emez indokolatlan, helytelen s a közbékét és rendet megbontani czélzó s a jelenlévő egész tanári karra legfájdalmasabb benyomást tett sértő kijelentését. Kijelenti egy szersmind, hogy intézetünkben semminemű felekezetiességek idáig nyoma sem volt, hanem békés, előzékeny és egymás szeretetében és becsülésében töltött életet folytattunk s hogy jövőre is ilyet folytathassunk: Mohler Károlynak ez indokolatlan felszólalását tárgyalni nem fogja, mivel intézetünk szervezete és szabályai ezt meg nem engedik, hanem illetékes helyen erről jelentést teend.”

„Ezen jegyzőkönyvi pont ellenvetés nélkül hite-sítettett, Losonez, 1888. nov. hó 8-án, Nagy Iván, Sneff János, Niernsee József, Mohler Károly, Margócsy József, Peres Sándor és Thaisz Lajos, mint jegyző s Szovathy Lajos, mint elnök jelenlétében.” Ugyanezen állításra vonatkozólag Kovácz Emil, ki a megyei alispán által ez ügyben tartott vizsgálat alkalmával, a mint az egész tanári testület hallotta, csupán azt a — vizsgálati jegyzőkönyvbe föl nem vett — kijelentést tette, hogy „ő Mohler Károlynak eme kijelentésére nem emlékezik.” ünnepeleyesen kinyilatkoztatja, hogy ő Mohler Károlynak tanuja nem volt s nem is lehet.

A közlemény 2. állítására vonatkozólag a tanári kar a következő jegyzőkönyvi pontok közlését határozza el: „Kivonat a losonezi m. kir. áll. tképezdei tanártestület 1888. decz. hó 2-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből. 7/48. pont . . . a tanári testület tagjai egyenként kivétel nélkül kijelentik, hogy az olynemű eljárás, midőnkégy tanár tanítványát egy elébe adott kész formuláré aláírása által hamis tanuskodásra hívja fel, a tisztesség szabályai-val megegyezőnek nem tartja s az ily eljárást, kárhöz-atalólag elitéli. Kijelenti továbbá, hogy a közmoral megvédése tekintetéből a további eljárás megtételére az igazgatót megbizza, hogy a nevelésügy egészséges fejlődését megmeteljező, ilynemű eljárás Mohler Károlynak torolja meg, annyival is inkább, mivel Mohler Károly a tanári karnak eme egyértelmű határozatával szemben azt a kijelentést tette, hogy az az eljárás „az ő fogalmai szerint mind paedagogialag helyes, mind pedig a tisztesség szabályainak megfelelő.”

Második kivonat az 1888. decz. 3-án tartott gyűlés jegyzőkönyvéből: „1/50. pont . . . A tanári kar a tegnapi gyűlés határozata alapján is, az igazgató-tanács-hoz azt a sürgős kérelmet intézi, hogy mivel a most általa is kiballgatott nyolcz növendék vallomásából kétségtelenül kiderült, hogy Mohler Károly, róm. kath. vallástánító, a növendékek erkölcsi életét nem egészséges szellemben vezette s azt ily paedagogiaellenes és a közmoralba ütőköző alapon továbbá nem vezetheti a nélkül, hogy intézetünkben az áldásos béke és növendékeink között a kölcsönös vallási szeretet és türelem szalai szét ne szakítottassanak, hogy a nagyt. igazgató-tanács haladéktalanul intézkedést tegyen az irant, hogy Mohler Károly a mai naptól kezdve az intézetbe be ne bocsáttassék annyival inkább, mivel a tanári testületnek egyetlene-gy tagja sem érzi magát abban a helyzetben, hogy vele, mint testületi taggal, többé szóba álljon.”

Kelt mint fent.

Szovathy Lajos, s. k. igazgató-elnök. Sneff János, s. k. r. tanár. Niernsee József, s. k. rajztanár. Margócsy József, s. k. m. tanár. Nagy Iván, s. k. r. tanár. Kovácz Emil, s. k. zenetanár. Peres Sándor, s. k. gyak.-iskolai tanító. Kaszner P. Ede, s. k. ág. ev. hittanár. Thaisz Lajos, s. k. a tanári kar jegyzője.

Helybeli hírek.

A helybeli egyesült prot. főgymnasiumban az érettségi vizsgálatot június hó 26-án tartják meg. A VIII-ik osztály rendes osztályvizsgálatai a mult heten értek véget. Egyetlen egy tanuló sem bukott meg. E hét folyamán d. e. 7 órától 12-ig vannak az irasbeli zárthelyi vizsgálatok, minden órában más más tanár felügyelete mellett. A szóbeli vizsgálatra Kun Bertalan főtiszt. és méltóságos püspök ur megígérte elővetelét, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről pedig Heinrich Gusztáv, budapesti egyetemi német nyelvi tanár leszen jelen kor-

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

mánybiztosi minőségben, a ki már két évvel ezelőtt is jelen volt intézetünkben hasonló alkalommal.

Meghívás. Bornemissa Lászlóné urhölgy, mint a helybeli jótékony nőegyesület elnöke az 1888/90 évi számadásokról szóló kimutatást a nevezett egyesület rendes tagjainak megküldvén, egyszerűsmond a f. évi május hó 26 dikán d. u. 3 órakor a takarékpénztár termében tartandó közgyűlésre a tagokat tisztelettel meg hívja.

Butyky Emil, pénzügyminiszteri osztálytanácsos folyó hó 21-en városunkban időzött, s mint a regalejogváltáság keresztülvitele végett vármegyénkbe kiküldött miniszteri biztos a tárgyalások megejtésénél követendő eljárásról értekezett és intézkedett a kir. adófelügyelővel, a kinél mintegy 600 egyén jelentette be a regaleváltásra való jogosultságát.

Szegédpap megérkezése. A Beretkére megválasztott Mészáros József volt segédlelkész helyébe a rimaszombati ev. ref. egyház első papi hivatalához, Terhes Pál lelkész mellé Pál Ferencz, serkei segédlelkész hivatott meg. A derék ifjú ember — vélekedésünk szerint — pótolni fogja társadalmunkban azt a ürességet, a mit a szeretett előbbi káplánok hagytak eltávozásukkal magok után.

Esküvő. Kovács Ilona kisasszonnyal, Kovács József jánosi i. körjegyző szép és kedves leányával kedden kelt egybe a r. kath. templomban Chászár Andor helybeli óráis. Sok boldogságot!

Halálozás. Stolec Márton derék polgártársunk. Anna nevű 10 éves leánykáját a mult szombaton elragadta a kélrelehetetlen halál. A bántódó szüléket csak vigasztalhatja de meg nem nyugtathatja az az öröm, mely a halál után következő napon született leánya világrajövetelével érte.

Jutalomdíj. A helybeli főgymnasium VIII. osztályának egy ág. ev. vallású növendéke Korányi (Ranostay) György a latin- és magyar nyelvből sikeresen tett zárthelyi írásbeli munkáért, mint Budapestről értesítenek, a Teleki-Róth fele 38 frtnyi ösztöndíjat megnyerte. Erre az alapítványra a haza minden részéből pályáztak ág. ev. hitvallású tanulók. Üdvözlét a derék ifjúnak!

Adakozás. A Károli Gáspár emlékalapjára Mészáros József vallásantitő kezdeményezésére a helybeli közösségi iskola ev. ref. vallású növendékei 2 frt 08 krt adkoztak, s a mi különösen figyelemre méltó, ez összeg a szegényebb sorsu gyermekektől gyűlt össze, míg a vagyonosabbak — kettő kivételével — semmit sem adkoztak.

Körjegyzői vizsga tartatik folyó hó 28 án helyben, melyen három jelentkezett jelölt lesz megvizsgálva a megyénk alispánja elnökele alatt álló bizottság által.

Majális. Az elemi iskolák tavaszi mulatsága igen szépen sikerült. Kedden egész napon át csak úgy vándorolt a gyermek- és embersereg a mulatság színhelyére, a hol arnyas fák alatt kellemes társalgás mellett, jó zene hangjainál kiki megtalálta magának az illő szószakaszt. Emitt Gambrinus italát szüresülgettek jó ropogós sós kifli fogyasztása közben, amott a tarokk és sklabri járta a czölöpéptmény korszakára emlékeztető padok és asztalok mellett. Nem messze egy árnyékos fa alatt a szép fűbe heveredve csevegetek az apróságok. Tovább ismét egy nyárfával bekerített, nagy tölgyekkel árnyékolat ligetben apró leánykák és fiúcskák tánczában találhatott gyönyörkereső lelked valódi örömet. A jó ételek és italok fogyasztása közben s a mindenfelé látható arcok s a szép hely szemlélete és a jó hegyi levegő élvezete közben lelkem visszavarázsolta magát abba az időbe, mikor őseink a regeköltő mondása szerint a esoda-szarvast messze-messze üldözték, s aztán egy szép erdőbe érkeznek s a zenező csabító hangját követve odajutnak, hol hallatszik:

Zene, sip, dob mély vadonban,
Mint ha égből, mint álomban.
Tündérlányok ottan laknak,
Tánczot ropnak, úgy mulatnak,
Szöve ködből sátoruk van,
Úgy mulatnak sátorukban.

Délre már ugyanesak megteltek az asztalok mellett való padok vendégekkel, sőt ujonnan s frissibe kellett a ezölöpöket asztaloknak és padoknak elkészíteni. A jó ebéd, mely Tóth Pál konyháját díszíti, s a melynél a rendezőség mindenre kiterjedő figyelme volt csak nagyobb, pompásan illett mindenkinek, bár kissé megvárakoztatta a főző-sütő szakacsné az ehéző publikumot az egyes ételeknél, de annál jobban eszszott azután lefelé a jó eszusa! Délután pedig már se szeri, se száma nem volt a szekereknek, kocsiknak, melyen a jó tavaszi napfénytől kiesalt vendégek érkeztek, kiket még messziről jobb és balfélől zászlós gyerekek vidám zajban „éljen“ kiáltással üdvözöltek. Beszélmem kellene még a sokkal kedélyesebb oszonnáról, elmondhatnám mennyi sok szép nő s kedves házi asszony kínálgatott a természetalkotta asztalra, a pulha füves földre zöld pázsitra esinosan leterített abroszokról a hideg sülteteket, a jó pogácsákat, megemlíthetném, hogy a kedves jó gazdák alig győztek betelni a jobbnál jobb borok kínálgatásával, de épen ez utóbbiak szörpölgéte miatt a fejem még most is érzi a „maeskanyszörgést“ vagy mint egy magyarul most tanuló német atyánkfia mondaná, a „maeskabút“, a minek tisztes magyar neve Katzenjammer, száz szóznak is egy a vége: a keddi majális pompásan sikerült. Dadós.

Káposztarásza ültetése folyó hó 24-ikén azaz pénteken történik meg, a város által a lakosok részére bérbbe adott föld területen.

A ki halászni akar, már vehet a törvény értelmében két forintos és ötven kros halászati jegyet, mert a helybeli k. adóhivatal amabból háromszáz, ebből kétszáz dróbt bocsátott a halászati törvény életbe lépése alkalmával az alispáni hivatal rendelkezésére.

Hertsko Bertalan óráis és ékszerész-üzletének hirdetésére, a melyet jelen számunkban is közlünk, felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

Vármegyei ujdonságok.

Királyi adomány. Ő felsége a ratkó-bisztrói tűzkárosultak felségelésére magán pénztárából nyolcezsáz forintot adományozott.

Az ideai sorozóbizottság tagjai, kik vármegyénkben a sorozást eszközlik, a következők: a közös hadsereg részéről Dragollovics alezredés, Heszky ezredorvos, Vösching főhadnagy, a honvédség részéről Püspök százados, Záhon főorvos, Gulasa hadnagy.

Kinevezés. Zachar Sámuel ratkói ág. ev. segédlelkész a honvédelmi miniszter által a m. kir. 16 ik feldandár kötelekében honvéd segédlelkészre neveztetett ki.

Pihenő lemondás. Dr. Schopper György rozsnói püspök lemondása ügyéről közelébb az hírlett, hogy már a római szentszéke előtt van s rövid idő múlva befejezett tény lesz. Most azonban beavatott helyről azt jelentik, hogy a lemondás ügye pihen. Schopper püspök megkapta ugyan a király engedélyét, hogy lépéseket tegyen Rómában lemondása tárgyában, de a lemondó level egyelőre még Rozsnón pihen és alkalmasint még sokáig fog pihenni. (F. L.)

Püspöki körut. Kun Bertalan a tiszáninneni ref. egyházkerület püspöke, mult hétfőn kezdte meg egyházlátogatási körutját a tornai egyházmegyében. A megye határára Lükő Geza egyházmegyei gondnok és számos egyházi és világi tagokból álló díszes közönség, majd a tornai járás főszolgabírája, Lakatos Miklós üdvözölte. Növelte a fogadtatás díszet, hogy nemcsak ref. felekezettiek hanem más felekezethez tartozók is résztvettek a tiszteletben. A püspök meleg szavakkal fejezte ki örömet és köszönetét. Ezután lovas banderium és díszes uri fogatok hosszú sora kíséretében vonult be Perkupára. Vajányi Lajos esperes lakására, hol az egyházközség és egyházmegye tiszteletét fogadta.

Vadász-szerencse. Megyénk alispánja Bornemissa László mult szombaton és vasárnap Dobsinán időzött hivatalosan s mint vadász ember felhasználta az alkalmat arra, hogy a hegyek közé süket-fajd lesre kiránduljon. Vasárnap este ment ki Ruffiayi János (a jégbarlang telefedője) kalauzolás mellett az „Éleskő“-höz, a honnan éjfel után gyalogolt fel a kihallgatott nagy kakashoz, mely azonban — elhagyta helyét s eltűnt a távolba. Az erdővéd határozottan kijelentette, hogy a nagy kakas bizonyára a harmadik hegyelen levő veres fenyőre repült át, minek folytán az alispán késznek nyilatkozott a fáradságos utat megtenni s három völgynek meredek oldalain felkapaszkodva eljutott a megjelölt vörös fenyőhöz, a melyen csakugyan ott köszörült a nagy kakas. Az alispánnak sikerült a köszörülés pillanataiban észrevétlenül megközelíteni a ritka szép állatot s azt egy lövéssre terítkekre hozni. A szép zsakmányval aztán a szerencsés vadász egyenesen Rozsnóra jött le, hol aznap mint polgári elnök a fáradság legkisebb jele nélkül vezette a sorozást.

Papbeigztatás. Köveesen az ujonnan megválasztott derek ifjú lelkész Buzi Márton t, lapunk munkatársát, folyó hó 19-én igtatta be lelkései hivatalába Ablonczy Pál keleméri lelkész és egyházmegyei tanácsbíró, ki, mint az egyházmegye kiküldöttje ez alkalommal valóban szívemelő s megható szavakkal üdvözölte az új szótart. Ez hasonlóképen elragadóan szólott népéhez, melynek arca csak egy ragyogott az ifjú szónok lelkes szavaitól. A beigztatás ünnepét lakoma követte, mely minden tekintetben a szeretet és megelégedés lakomájának nevezhető. — Üdvözöljük a jeles ifjú lelkészt elfoglalt hivatalában.

Fürdőbiztosoknak a jelen évi fürdővadra Rozsnóra Kubinyi Géza rozsnói járásbeli főszolgabíró és Dr. Maurer Arthur tiszteletbeli megyei főorvos, — Lévárra Szontagh Zoltán tornai járásbeli főszolgabíró és Dr. Török János megyei tiszteletbeli főorvos, Ajnácskőre Almásy Arthur grófot, mint rimaszombati járásbeli szolgabíró és Dr. Szabó Samu megyei főorvos neveztek ki.

Pénzügyi igazgatás tekintetében vármegyénket hir szerint Borsodmegyéhez fogják esatolni Miskolcz székhellyel. Nem lehetne-e vármegyénk befolyásos férfiaknak azt kieszelni, hogy vármegyénk természetesen székhelye Rimaszombat lenne egyszerűsmond a pénzügyi igazgatóság főhelye?

Párbaj. Máj. 19-én M. J. bórkereskedő és K. J. kereskedőségű Rozsnón párbajt vírtak karddal az ott levő lövőházban. M. J. a fején kapott súlyosabb vágást, K. J. pedig a kezén. A párbajt az okozta, hogy heves vita közben M. J. arcul csapta K. J.-ét.

Verekedés Szelasán és Zeman nevű nyustyai legények részeg állapotukban a falu közepén f. hó 19-ikén összeveszték a majálisról hazamenők egy részével, s midőn a szintén hazatérő gyári munkás Pitulya esendrette őket, azok megtámadták s ugyanesak megverték. Pitulya elszaladt, a legények utána rohantak s a lakásán bezárkózott munkás ajtaját rudakkal fölfeszítették s a szobába behatolva nem csak Pitulyát, hanem áldott állapotban, ágyban fekvő nejét is karjánál fogva a földre teperették és annyira elverték, hogy különösen a nő felgyógyulása igen kétséges. — A verekedőket a közbejött csendőrség letartóztatta, s reméljük, hogy méltó jutalmukat elnyerendik.

Népiskolai vizsgálat Rimabrézón. Május 20-ikán volt az említett tótajka községben a népiskolai tanulók vizsgálat, a melyen id. Farkas József érdemes tanító azt bizonyította be, hogy a növendékei a magyar nyelvben szép előmenetelt tanúsítanak. A jelen volt magyar hallgatóságának szemei könnybe lábadtak, mikor egy Szopata Dezső nevű tanítvány hazafias szavallattal tüntette ki magát. Tudósítónk, mint a ki fültanuja volt a vizsgálatnak, igen helyesen jegyzi meg, hogy az ilyen tanító méltán megérdemli a nyilvános elismerést. Mi is szívből kívánjuk tehát, hogy Farkas József veterán néptanítót nemes kötelessége buzgó teljesítésében segítse meg a magyarok Istene!

A sorozás alkalmával a rozsnói járásban katonának vettek be 576 hadköteles közül 182-öt, elmaradt 86, felülvizsgálatra küldöttek 12 ifjút, szolgálatra képtelennek találtak 50-et. Rozsnón pedig a katonaságra kötelezett 64 ifjú közül besoroztak 15-öt, távol voltak 26-an. Dobsinán bevettek 83 ifjú közül 25-öt ujoncznak, 17-et a póttartalékba, nem jelent meg 38.

Ismét tűz. Babaluska községben folyó hó 14-én esti fél 11 órakor keletkezett tűz, 15-én reggeli 7 órakor végződött. 3 lakház, 3 kamara, 4 istálló, 1 esür, 1 faszín, több gazdasági eszköz, baromfi és kevés szénatarmány lett a vétkes gondatlanság — állítólag pipából kipattanó szikra — folytán keletkezett tűz áldozata. Az összes kár a 3000 forintot meghaladja, míg a leégett épületek közül esupán egy volt 800 forint erejéig biztosítva. — Ezen községben a tüzesetek igen gyakoriak. 1886-ban egy izben és 1888-ban már két alkalommal szenvedett tűzkárt s most ismét megkívánta áldozatát.

A nyustyai ág. ev. egyház Krizsan nevezetű jelölt mellett makacsul küzdő pártja — mint a szóbeszéd mondja

— négy tagból álló küldöttséget manesztett a kerületi püspökhöz, valószínűleg azon püspöki határozat elleni felfolyamodással, mely határozat Krizsan jelölését és választását határozottan elítélte. Csak azt nem értjük, a mit levelezőnk ír, hogy a tisztelet küldöttségnek miért kellett titokban kilopakodni a faluból, összeesküvők módjára, s hogy miért külön-külön, egyenként s egymásután gyűltek össze, csak a falu határára tul üttek fel a már ott várakozó kecsira. A multkori számunkban közölt hírt egyelőre rectifikáljuk annyiból, hogy csakugyan, — mint a jegyzőkönyv is bizonyítja — nem 11, de 12 jelölt hozatott próba-szónoklatra meghívásul ajánlatba és nem az egyházi pénztár, hanem az egyesek terhére és költségére.

Tanítói körgyűlés. A rozsnói egyházmegyei r. kath. tanító egyesület murány-garami köre tavaszi gyűlését f. évi május 9-én Murány-Hosszáréten Horváth József esperes mint egyházi és Bahéry József tanító, mint világi elnök elnöklése alatt tartotta. A venisanetés sz. misét Schuster Antal ottani plebános mutatta be az egek Urának. Ez egyházmegye területén ezen egyesített kör volt a tisztán tótajka, de mindjárt alakulásakor kimondta, hogy körgyűlések alkalmával az isteni tiszteletet magyar énekekkel fogja végezni, mit más vegyesajku körök is megküvé tettek, azonban ez alkalommal a magyarosodás s a magyar szellemi haladás újabb jelvé, találkoznunk a mennyiben az ottani tanító Roszjár Endre vezetése alatt levő népiskola tótajka növendékei magyar egyházi énekekkel leptek meg. A gyűlés lefolyásáról a következőket írhatom: A gyakorlati tanítás — sikerült. Világi elnök a nála megszokott szépen kidolgozott beszédével nyitotta meg a közgyűlést. A mult évi október hó 11-én felvett jegyzőkönyv észrevétel nélkül hitelesített, Lipták János záradkái tanító „Mily előgyakorlatokat kell használni az irvaolvasás tanításánál?“ továbbá Böres Ferencz polonkai tanító „Mily irányelveket kell szem előtt tartani a tanítónak, hogy növendékei a tantárgyakban nemesak szorgalmasak legyenek, de abban állandóan meg is maradjanak?“ című dolgozataikat olvasták fel. Droppa József a kör pénztárnoka mult évi számadását előterjesztette, valamint bemutatta a központból számadására kiadott fölmentvényt. Indítvány nem tétetett. Jövő gyűlés Nagy-Rőzén leend.

Majális. A likéri kohótelepi gyári munkások f. hó 19-én tartották, nyári táncmulatságukat, a helyi tüzoltóknak fuvó hangszerekkel ellátott és jól szervezett bandája és cigány zene hangjainál a közel eső erdőben e czéla rendezett tánczterén. A mulatság a két egymásután változó zene mellett késő estig kedélyesen folyt le.

Az ideai párisi vilákiállításra vármegyénkben csak Gyürky Pál papirgyáros és Kuchta Dániel eszerzőtímar tiszlezi lakosok küldöttek tárgyakat. — Ugyan kérem, Rimaszombat városából több iparműből, például a cipész, varga, asztalos, szíjgyártó mesterségek iparcikkeiből nem lehetett volna valamit kiállítani? Vagy talán oly nagy az ára a kiállítás költségeinek, hogy azt a költséget mesterségünk, munkánk tovább terjesztése, hírnevének előmozdítása nem érdemelné meg? Ne mondjuk tehát, hogy nem boldogul a magyar iparos. Igaz ugyan, a példaszó, hogy: a jó bornak nem kell czéger, de az is igaz, hogy iparunk előhaladásának egyik hathatós segítsége a hirdetés, a reklám, a kiállítás!

Új teherszállító pálya. Vigtelkén, az Andrássy Manó gróf tulajdonát tevő vaskohónál, a vasuti megálló hely esonka vágányát a m. kir. államvasutak kiépítvén, a kohóval sodronypálya által összekapcsolják, mely a szállítványok továbbítására fog szolgálni.

Vegyesek.

Esküvő. Vékely Barna, ki néhány évvel ezelőtt, mint gyakovnok volt alkalmazva a helybeli kir. ügyészségnél, különben gömörmegeyi sarj, június 11-én vezeti Békés-Gyulán oltárhoz Kiskéry Karolin kisasszonyt, Kiskéry nyugalmazott kir. mérnök művelt és szép leányát.

Pályadíj elnyerése. Utólagosan esett értesünkre, a mit szinten őszinte örömmel közlünk, hogy Donáth József, orvosnövendék is nyert a m. k. tud. egyetemen, egy jeles orvostudományi értekezésével pályadíjat. Az említett ifjú több éven át volt a helyb. főgymn. tanítványa.

Országos szinpártoló egyesület létrehozásán fáradoz Budapestben egy bizottság, terve szerint a szinügy pártolására az ország valamennyi megyéje és magyar városa bizonyos évi összeggel vállalkoznék, mely egy központi pénztárba volna befizetendő s a vidéken működő minden szintársulatnak tagjai onnan vennék fel havi fizetésüket. A városoktól és megyéktől a tervezett készítője, mint egy harmadfélszáz ezer forintot számít évi bevételnek, míg a kiadás ötszázezereforintra rugna. A hiányt bérletekből és napi bevételéből reméli fedezni oly formán, hogy I. II. III. rendű szintársulatoktól 50—40 illetve 30 forintot remél naponként bevenni. A másfél nyomtatott ívre terjedő tervezet megküldöttetett városunk tanácsának is, mely azt vélemény adás végett Lengyel Samu működvelő társulati igazgatóhoz tette át. Az érdekes tervezetre annak idején még visszatérünk.

A lélekidomár. „Jókai Mór újabb regényei közt is e legújabb, mely a Révai testvérek által megindított és a koszorús író újabb munkáiból álló füzetes vállalatnak most folyó részét képezi, pontos egymásutánban jelenik meg. Szerkesztőségünk legújabbban a 12—15. füzeteket kapta, melyben a második kötet befejezését és a harmadiknak java részét találjuk. Kétséget sem szenved, hogy ismertetéseink után, melyekkel e remekmű eddig megjelent füzetéről megemlékeztünk, olvasóink közül nagyon sokan beáltak a vállalat előfizetői közé és most ép oly mohón várják a folytatásokat mint mi — pedig nekünk az élvezet után meg egyéb dolgunk is van: kritikát kell mondanunk. Jókai regényével szemben ez könnyű is meg nem is. Mikor nagyon keressük a kifogásokat, valót, figyelmünket megragadja a mese, szívünket meghódítja az irány, lelkünk megtelik igazi nemes élvezettel, és nem találunk kivetni valót. Mikor elővástuk a füzet utolsó lapját és megint csak várnunk kell, míg a tevékeny kiadóhivatal megküldi a folytatást, ebben a nagy időközben talán még egy kis fanyar rostálásra is ráadnánk magunkat, de egyszerre csak itt a folytatás, a bábaj újból hat és Jókainak nem lehetünk kritikásai. — Révai testvérek a regénynek füzetes kiadása által annak a legkényelmesebb és legolcsóbb módoa való megszerzését teszik lehetővé, mintán füzeteket 20 krajczárjával egyenkint is, vagy felővi 3 frt előfizetés ellenében közvetlenül is szívesen megküldik. — A kiadóhivatal Budapestben, IV. váci utca 1. sz. a. van.

Adományok a Tompa-szoborra.

Eddigi gyűjtésünk	696 frt 23 kr.
Ez összeghez azóta következő adományok érkeztek:	
1. Ragályi Ferencz	5 frt — kr.
2. Tiszolezi magy. kaszinó tagjaitól	7 frt 40 kr.
3. Egy kuglizó társaság	— frt 50 kr.
4. A közs. iskola májusi mulatsága alkalmával rendezett közében Draskovich Lipót és Lokesánszky Endre gyűjtése	14 frt — kr.
Összes gyűjtésünk	723 frt 13 kr.

A tiszolezi magyar kaszinó által adományozott összeghez hozzájárultak: ifj. Bazilidesz János 1 frt. Jellinek Bertalan 30 kr., Pascholat József 10 kr., Policzer Miksa 30 kr., Hannák 20 kr., Ifj. Járossy Endre 40 kr., Papp József 50 kr., dr. Schwarz Márk 50 kr., Ambrózy József 1 frt, Bánik György 50 kr., Forschner József 20 kr., Grünmann Armin 20 kr., Ungváry Imre 20 kr., Kiszely Péter 20 kr., Setina János 20 kr., Dubovecz József 20 kr., Waiszkopf 20 kr., Török István 20 kr., Böhm József 1 frt = 7 frt 40 kr.

A fentebb említett közében Draskovich Lipót és Lokesánszky Endre gyűjtéséhez nagyobb összeggel a következők járultak: Krizsán Pál 1 frt. Lőkóvi Lipót 1 frt 83 kr., Konyha Géza 1 frt, Pitta Lipót 1 frt, Rasztóczy Pál 1 frt, Valaki 1 frt.

Szerkesztői üzenetek.

A „Virágvasárnap” visszemlékezések tiszelt írójének szives írszettel azt izenjük, hogy napi közlendőink tulságos összehalmozottsága miatt kellő időben nem tehetjük közzé elolvasott és kedvesnek talált cikkét. Ne nehezteljen tehát érte Nagyságod. A szerkesztőt sokszor a napi érdekelt időhöz kötött közlemények g. tolják egy és más dolog tekintetében.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

ZSUFFA KÁLMÁN

épület- és díszmű bádogos

Rimaszombatban, Deák-Ferencz-(Temető-)utca 20. szám, a „Csurgó“-val szemben,

jutányos áron vállalkozik: **toronyok, s minden egyéb épületek fedésére, javítására és festésére, készít: épület-esatornákat, fürdő- és ülő-kádat.** — Konyhai eszközök készletben tartatnak.

Minden e szakmába vágó megrendelés gyorsan és jutányosan készítettetik.

Tartalékos tiszti és egyéves önkéntesi vizsgára előkészítő tanfolyam. (Reserve officers Prüfung.)

A nmltu es. kir. Hadügyminiszteriumnak és a m. kir. Honvédelmi Miniszteriumnak 50050/889. szám alatt kelt magas engedélyével a **szegedi katonai előkészítő iskolában tartalékos tiszti vizsgára előkészítő tanfolyamokat tartok fen:** részt vehetnek ezen tanfolyamokon azon urak, kik már szolgálták mint egyéves önkéntesek, de tiszti vizsgát nem tettek, vagy visszaléptek, vagy megbuktak; a tényleg szolgáló egyéves önkéntesek; vagy a kik 3 evre voltak besorozva, ha van érettségi bizonyítványuk, vagy az **egyéves önkéntességre képesítő vizsgát leteszik utólagosan,** vagy kik csak szolgálói fognak, de előmenetelük biztosítása végett a katonai szaktárgyakból előképzettséget akarnak szerezni, hogy a büntetési 2-ik évtől megszabaduljanak.

Több oldalú felszólításnak engedve, az előadandó tananyagot szaktanarok közreműködésével összegyűjtöttem; a kéziratok magyar és német nyelven vannak szerkesztve és úgy összeállítva, hogy azok használata mellett **minden művelt fiatal ember tökéletesen elkészülhet a tartalékos tiszti vizsgára, ha még oly keveset tud is németül;** továbbá oly rövid kivonatban van összeállítva az egész tananyag, hogy **3 hónap alatt bárki is betanulhatja,** anélkül, hogy napi foglalkozásában fenakadást szenvedne. Ezen kivonatos kéziratokból tehát **mindenki oda haza tanulhat, anélkül, hogy előadásokat kellene hallgatnia.**

Mégis ha lesznek olyanok, kik a jegyzetektől nem lennének képesek tökéletesen elkészülni, azon urak számára **6 hétig tartó tanfolyamokat nyitok;** így biztosíthatjuk magunkat a 25. §. büntetési 2-ik évtől.

Tanintézetem növendékei eddig a legjobb sikerrel tették le a vizsgát.

Hasonló rövid kivonatos kézirati jegyzetek vannak oly ifjak számára, kiknek ninesen érettségi bizonyítványuk de **az egyéves önkéntességre képesítő vizsgára elkészülni akarnak,** ezek az urak is egy hónappal a vizsga előtt bejuthatnak az intézetbe, általam meghatározandó időben, hogy előkészültségüket kiegészíthessem.

Mindkét rendbeli kéziratot csak azon urak kaphatják meg, kik kellő garantiát nyújtanak, hogy a kéziratokat használat vagy leírás végett másoknak át nem engedik.

A vizsga jó eredményéért kezességet vállalok. Bővebb felvilágosítás levél által esetleg személyesen szerezhető irodámban Szegeden, Honvédtér Dr. Galambos ház I. emelet.

Szegeden, 1889. márczius hó 14.

—10 **SOMOGYI VILMOS,** igazgató.

Tanulóul.

Egy 13—14 éves ifju, a ki magyarul jól olvasni és helyesen írni tud, felvétetik **Rábely Miklós** rimaszombati könyvnyomdájában. — A feltételek felől felvilágosítás nyerhető ugyanott.

A legkitünőbb valamennyi rovar ellen!

Ezen legujabb kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal pusztít el lakásokban, konyhákban és vendéglőkben mindennemű férget, nemkülönben háziállatainkon, istállóknban, növényeken, üvegházakban és kertben.

Valódi minőségű „ZACHERLIN” csak névalírás és védjeggyel ellátott eredeti palaczkokban árultatik, mi nyitott papirosban méretik ki, az sohasem „Zacherl”-féle különlegesség!

ZACHERL J. Bécs. I. Goldschmiedgasse 2.

Kapható a következő czégeknel:

Rimaszombatban: Tibély S. A., Hamaliár Károly gyógyszerész, Diekmann Armin és Stech Kálmánnál.

Dobsinán: Gömöri Sámuelnél.

Jolsván: Hoffmann Miksánál.

Losonczon: Kirchner Danó, Kirner József, Szilágyi Lajos, Zwidt J. V. és fia, Pokorny Lajos és Lajoska Danónál.

Nagy Réczen: Dedinszky J. és Nandrássy Gy.-nél.

Nyústyán: Groszberger Ignácznál.

Pelsüczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Fekete Nándor gyógyszerésznél.

Rozsnyón: Fábry Károly, dr. Pösch József gyógyszerész és Farkas és Laghoffernél.

Tiszolczon: Böhm Józsefnél.

4—10

Tornallyán: Urszinyi S. gyógyszerésznél.

ANDRIK SÁMUEL

kályha gyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombat).

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házámban) **mindenféle alakú, nagyságu és színű, saját gyártmányu s közzennel is fűthető kész, raktáron levő**

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések és javítások pontosan teljesíttetnek. 2—*

ANDRIK SÁMUEL, kálybásmester.

STÓOSZI

hidegviz-gyógyfürdő.

Felsőmagyarországban, egy minden oldalról fenyvesekkel borított, hegyek által védett s esakis délnek nyílt völgyben fekszik, 2000' a tenger színe felett.

I. rangu klimatikus gyógyhely

igen korai tavasszal és hosszú szép ősszel, különösen **mell-, gyomor-, hörgőrcs-, köszvényes és idegbántalmak s női betegségek** stb. ellen.

Fürdőévad kezdete május hó 20-án

hidegviz gyógymód, tejkúra, fenyő fürdők, massage és villamos gyógykezeléssel.

Fürdő-orvos: **Dr. CZIRFUSZ DEZSŐ,** fővárosi gyakorló orvos s nögyógyász.

Szépén berendezett **szobák** 1 és 2 teljesen felszerelt ágygyal 60 krtól 2 frt 40 krig naponta; teljes napi **étkezés** 1 frt 20 krtól 1 frt 35 krig. Junius 15-ig és szeptember havában tetemes leengedés. — Menet- és térítjegyek minden nagyobb vasuti állomásnál 33 1/2 % kedvezmény mellett adatnak ki. — **Posta helyben, Vasuti állomás** (1 óra) Szomolnok-Hutta. **Távirda-állomás** (3/4 óra) Szomolnok. — Bővebb felvilágosítással szolgál es előjegyzéseket szobákra elfogad

3—4

A fürdő kezelősége.

Minden egyes darab a m. kir. fémjelző hivatal bélyegével van ellátva.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém Rimaszombat város és környéke nagyérdemű közönsége szives tudomására hozni, hogy helyben a **főtér és Kossuth-utca sarkán Samarjay János** ur házában

óra- és ékszer fióküzletet

nyitottam. — Üzletemben nagy választékban kaphatók: mindennemű **zseb- és fali órák,** továbbá ugy **arany- és ezüst tárgyak,** mint **drágaköves ékszerek.** Ezen tárgyak nagyobb részét **helyben, saját műhelyemben készítvén,** azokat sokkal olcsóbban adhatom, mint azt más kereskedő vásárolja. — Javításokat pedig ugy készítek el, hogy azok az új tárgytól egyáltalában meg nem különböztethetők.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy kifogástalan áruk jutányos eladása, valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által t. vevőim bizalmát megnyerjem, s ez által állandóan biztosítsam magamnak.

Bátorkodom végtére kiemelni, hogy első lévén, ki Rimaszombatban e szakban nagyobb szabásu üzletet nyit, alkalmat nyujtok végre a n.-é. közönségnek, hogy igényeit nem más városokban, esetleg csak nagyobb vásárok alkalmával, hanem helyben s folytonosan kielégíthesse, s kérem a n. é. közönség minél gyakoribb látogatását, melylyel ajánlom magam jóakaratu figyelmökbe.

Rimaszombat, 1889. május havában.

Kiváló tisztelettel

HERTSKO BERTALAN

Órás- és ékszerész RIMASZOMBAT.

Főüzlet: LOSONCZON.

3—4

Órák vásárlásánál három évi jótállás biztosítottik.